HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

חלץ לאחיות. שתי אחיות שנפלו לפניו משני אחים וכל אחת צרתה עמה וחלץ לאחיות לא נפטרו צרותיהן הואיל ואי בעי לייבומי לא מצי אלא יחלוץ לצרות ויפטרו אחיות. ואע"ג דצרות נמי אי הוה בעי לא הוה מייבם מיהו קל איסורם משל אחיות הלכך אף חליצתם משובחת משל אחיות והכי מפרש לקמן: **היכא דקיימא חליצה דשמעון חליצה כשרה.** לחלוץ לשניה שהוא לא חלץ לראשונה: **חלץ לה ראובן חליצה פסולה.** בתמיה. ראובן שחלץ לראשונה והויא הך אחות חלוצתו ולא חליצה מעליא היא כדשמעון דזיקה גרידתא היא: **אאמצעית.** כלומר השלישית לאחר שחלץ שמעון לשניה שהיא על שניהן אחות חלוצה ושניהן שוין בה וקסבר חליצה פסולה אין צריכה לחזור על כל האחין: **קיין דרובה גביה.** שהחולץ לשלישית חלץ לב': **למיפטר צרה.** כדקאמרי' לא נפטרו צרות: **אבל מיפטרא נפשה פטרה.** בחליצה דכל דהו הלכך אחד חולץ לג' היכא דליכא צרות בהדייהו: **נבעלה הגט.** ב' יבמות מאת אחד ונתן יבם גט לאחת מהן שוב אין חליצתה חוגגת כל כך דקלישא זיקתה ואם חלץ לה לא נפטרה צרה: **חלץ נבעלה מאמר.** עשה מאמר באחת מנשי אחיו המת ואח"כ חלץ לה לא נפטרה צרה שחליצה זו אינה פוטרת לגמרי שעדיין צריכה גט למאמרו כדתנן בפרק ר"ג (לקמן דף נ.) עשה מאמר וחלץ צריכה הימנו גט. ואע"ג דיהיב לה גט אחר חלץ לה הוא דמהניא אבל צרתה צריכה חליצה אבל חלץ לצרה נפטרה בעלת מאמר מחליצה ואינה צריכה אלא גט למאמרו: **דהויא אחות אשה בזיקה.** ואי הוה בעי לייבומי לא מצי ולהכי גרעיה חליצתה: **לצרות נמי.** הא צרת אחות זקוקה היא ואסירא לייבומי דצרה במקום ערוה קיימא: **והאמר שמואל כו'.** בפ"ב: **אי הכי.** דאין זיקה חלץ לאחיות שחליצה חוגגת היא: **בשלמא צרה דרחל.** דחלצה באחרונה לא תפטר דחליצה דרחל גרועה הואי דאי בעי לייבומי לא מצי דאחות חלוצתו היא: **אלא צרה דלאה תיפטר.** דחליצת לאה כשרה היא דאי הוה בעי לייבומי: **צרות דעלמא.** כלומר כל היכא דמיתרמי כה"ג לא נפטרו צרות של אחרונה: **אי הכי.** לצרות דקאמר שמואל בצרה דרחל שחלצה באחרונה קאמר: **חלץ לצרות נפטרו אחיות.** בתמיה. דכי חלץ לצרת אחות החלוצה נפטרה אחות החלוצה: **אצרה דרחל מי מיפטרא.** אחליצה דצרה מי מיפטרה רחל: **והא תנן.** בהחולץ: **אסור אדם בצרת קרובת חלוצתו.** לאוכן חלץ ללאה וכחל נשואה לנכרי ולה צרה ומת הנכרי, אסורה הצרה לראובן וטעמא מפרש בגמרא (לקמן מז:). **מותר אדם בקרובת צרת חלוצתו.** ולא אמרינן צרה כחלוצה ואסור בקרובותיה (שם). **בית שמאי מתיריין הצרות לאחין.** מתיריס צרת ערוה להתייבם לאחיו, דלית להו הך דרשה דלעיל (לעיל יג.). **בואו ונתקן להם לצרות.** הערביות (לעיל יג:) **שיהו חולצות.** וינשאו לשוק בהכשר לדברי הכל (לעיל טו.).

מאי אחד חולץ לבולן דקאמר אאמצעית. תימה דלקמן מסקינן דשמואל התחיל ולא התחיל קאמר והתחיל באחיות לא יגמור בצרות ולא מיפטרא רחל בחליצת צרתה וכ"ש היכא דשניהן שוין דבעינן חליצה מתרוייהו דלהאי שיטוא לא מפלגינן בין מיפטר נפשה למיפטר צרה ואר"י דהוא דמפרש לקמן דשמואל התחיל ולא התחיל קאמר סבר כשיטוא דבסמוך דמפלגינן בין מיפטר נפשה למיפטר צרה ושיטוא דהכא דאחד חולץ לכולן אאמצעית סבר כרב אשי דאמר לקמן לא אליבא דצרות לא יגמור בצרות וחליצת צרות הויא חליצה כשרה ולהכי חלץ לאחיות לא נפטרו צרות אבל הכא דשניהן שוין אחד חולץ לכולן: **אלא** צרה דלאה **תיפטר.** דהא חליצה כשרה היא פי' בקונטר' דאי בעי מייבם לה וא"א לומר כן דאסירא ליה משום ביטול מצות יבמין ומ"מ לא חשיב בהכי חליצה פסולה כדפרישית לעיל:

א"ה חלץ לצרות נפטרו אחיות ואצרת רחל מי מיפטרא. פירוש כיון דאוקמה חלץ לאחיות לא נפטרו צרות דוקא מרחל ומשום שחלץ ללאה בעינן זה נמי שחלץ ללאה חלץ לצרות נמי לא נפטרו אחיות:

שמואל התחיל ולא התחיל קאמר. השתא לפי המסקנא ליתא ליה להא דשמואל לדברי האומר אין זיקה קאמר דלפי האמת למ"ד אין זיקה חלץ לאחיות ולבעלת גט נפטרו צרות (ג) אחיות אלא שמואל אליבא דנפשיה דאית ליה זיקה קאמר והא דלא קאמר אלא לפי שלא הוזכר שם אמורא תחלה ומיירי כשחלץ ללאה קודם גפילת רחל וצרתה ולהכי התחיל בצרת ללאה יגמור אף ברחל דכשנפלה רחל כבר נפטרה ללאה בחליצת צרתה וחליצת רחל חליצה כשרה היא דלא הויא אלא קרובת צרת חלוצתו וקצת דוחק הוא דה"ל לפרש בהדיא דאיירי בנפול זה אחר זה כיון דעד השתא הוה איירי בנפול בבת אחת ועוד אמר ר"י דמצינו לפרש דאיירי אפי' נפול בבת אחת כדס"ד עד השתא ואפ"ה התחיל בצרת ללאה יגמור ברחל ואע"ג דחליצת הצרה הויא חליצה פסולה דהויא לה צרת אחות אשה בזיקה ולא מיפטרה ללאה בחליצתה מ"מ חשיב חליצת רחל חליצה כשרה ואפי' אי חלץ ללאה בראשה קודם רחל כיון דלא נשתייר בלאה אלא זיקה מועטת שכבר חלץ לצרתה חליצה חשובה טפי ולהכי לא חשיב רחל אחות חלוצתו כעין שפירש ה"ר אברהם לעיל ואע"ג דקודם שחלץ לצרת ללאה כבר נאסרה רחל ושמואל סבר בהחולץ (לקמן ד' מ:) כיון שנאסרה עליו שעה אחת נאסרה עולמית מכל מקום הוי חליצת רחל חליצה כשרה כיון דעכשיו אינה אחות זקוקתו ואינה אסורה אלא משום שנאסרה עליו כבר:

תניא כוותיה דרב אשי. אבריתא לא שייך למימר דהתחיל ולא התחיל קאמר דא"כ הוה ליה לפרושי הכי בהדיא אבל שמואל דאיירי נמי בבעלת הגט ובעלת מאמר נקט לשון השוה בכולן: **א"ה** יבומי נמי תתייבם. וא"ת אין ה"נ ומ"מ נקט חליצה לאשמועינן דחליצה פסולה אינה פוטרת כמו שמואל לגישא דהתחיל ולא התחיל ה"מ למינקט יבום וי"ל דשמואל לא נקט יבום משום דמתני' היא מותר אדם בקרובת כו' אבל בריתא ה"ל למנקט יבום דעדיפא טפי אי נמי לשמעינן תרוייהו:

אחריו חזרו ותקנו. דחוק לומר כן משום דלא מסתבר ליה למימר דלא אליבא זיקה לשוויי לצרה כי ערוה ולא גזרו חכמים אלא באחות זקוקה: **הצרות לאחין.** ואפילו צרת אחות אשה שרי לייבומי וכ"ש צרת אחות זקוקה: **אי הכי.** אמאי תני חלץ יבומי נמי תתייבם הצרה:

בעלת

מסורת הש"ס

א) לקמן נא., ב) לקמן נב., ג) לעיל יח:, ד) לקמן מ:, ה) סס, ו) לעיל יב. עדיות פ"ד מ"ח [לעיל ט.], ז) [לעיל יג: יד:], ח) [לעיל טו.], ט) דסבימא,

הגהות הב"ח

(א) גמ' דהויא לה אחות אשה: (ב) תוס' ד"ה שמואל וכו' נפטרו צרות אלא שמואל כל"ל ומיהת אחיות נמתק:

מוסף רש"י

חלץ לבעלת הגט לא נפטרה צרה. נפלו לפניו שתי יבמות ונתן גט לאחת מהן ואחר כך חלץ לה לא נפטרה צרתה, משום דקלישא זיקתה ולא אלימא חליצה לאפקועי זיקה אלימתא דצרתה (לקמן נא.). **חלץ לבעלת המאמר לא נפטרה צרה.** לכיון דבעי גט למאמרו לא הויא חליצה מעליתא לאפוקי זיקה דחבירתה (לקמן נג.). **אסור אדם בצרת קרובת חלוצתו.** לאוכן חלץ ללאה וכחל נשואה לנכרי ולה צרה ומת הנכרי, אסורה הצרה לראובן וטעמא מפרש בגמרא (לקמן מז:). **מותר אדם בקרובת צרת חלוצתו.** ולא אמרינן צרה כחלוצה ואסור בקרובותיה (שם). **בית שמאי מתיריין הצרות לאחין.** מתיריס צרת ערוה להתייבם לאחיו, דלית להו הך דרשה דלעיל (לעיל יג.). **בואו ונתקן להם לצרות.** הערביות (לעיל יג:) **שיהו חולצות.** וינשאו לשוק בהכשר לדברי הכל (לעיל טו.).

עין משפט נר מצוה

ה א מיי' פ"ז מהלכות יבום הל' ט סמג עשין נא טוש"ע אה"ע סימן קנ סעיף ח יח וסימן קעד סעיף ח:

ו ב מיי' שם פ"ב הל' יב סמג שם טוש"ע שם סימן קנ סעיף יט ועי' שם בטור ובב"י:

ז ג מיי' שם (פ"ה הל' טו) ופ"ו הלכה כ טוש"ע שם סי' קסב סעיף ה:

ח ד מיי' שם פ"ה הל' יב טוש"ע שם סי' קנ סעיף יח:

תוספות ישנים

לדברי האומר אין זיקה אמת אמאי חלץ לבעלת הגט לא נפטרה צרה הא אמרינן לקמן פרק ר"ג (נא.) חלצ"ל אין זיקה חלץ לבעלת הגט נפטרה צרה. וי"ל דהך דלקמן מיירי לפי מסקנא דהכא דסבר שמואל יש זיקה ולכך לא נפטרה צרה. עוד פי' הר"מ דלפ"ד כי נמי אמרינן הכא דשמואל איירי (אף) לדברי האומר אין זיקה היינו דווקא ריש דמלתא דחלץ לאחיות אבל אלי דקאמר חלץ לבעלת הגט לא נפטרה צרה (דווקא) למ"ד יש זיקה. ואלי דנקט מלתא בתנאי. י"ל דריש אשמעינן חדושא דאע"ג דאין זיקה מ"מ חלץ לאחיות לא נפטרו צרות אע"ג דשאר חליצה פסולה פטרה היינו דווקא למ"ד אין זיקה אבל למ"ד יש זיקה לא פטרה: